

SZEMELVÉNYEK A KÉSŐ KÖZÉPKOR TÖRTÉNETÉBŐL

?

„Remélhetőleg hamarosan
véget ér a játék”

1789, gúnyrajz
a három francia rendről
L !!!

9.A | 2026. máj. 20.

1. A rendiség

I. Földnélküli János angol kir. (1199–1216)

↳ ? angol -i din.: Anjou-Plantagenet

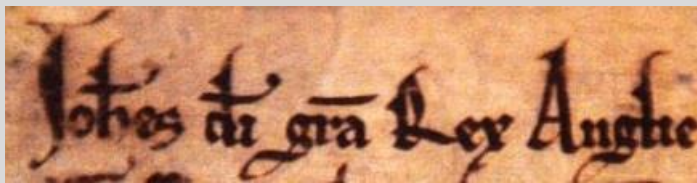
← az angol a francia hűbérese!

→ adóztat → szervezkedés (Robin Hood)

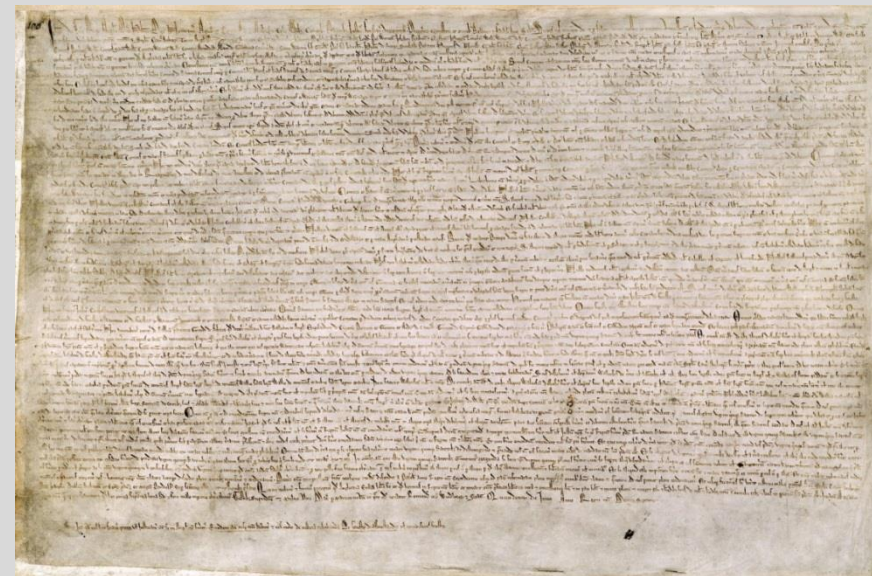
→ 1215: Magna Charta Libertatum

TK 101. o.

- adókivetés...
- nemes személyi szabadsága
- ellenállási cikkely

- a) a rendelkezések gátat szabnak az uralkodói önkénynek
b) a királyi hatalom korlátozása

I. Edward (1300 körül)

- Wales végleges meghódítása

„Edward király, angol király

Léptet fakó lován:

Hadd látom, úgymond, mennyit ér

A velszi tartomány.”

↓ pénz kell

- 1295: (minta)parlament
angol rendek – ?

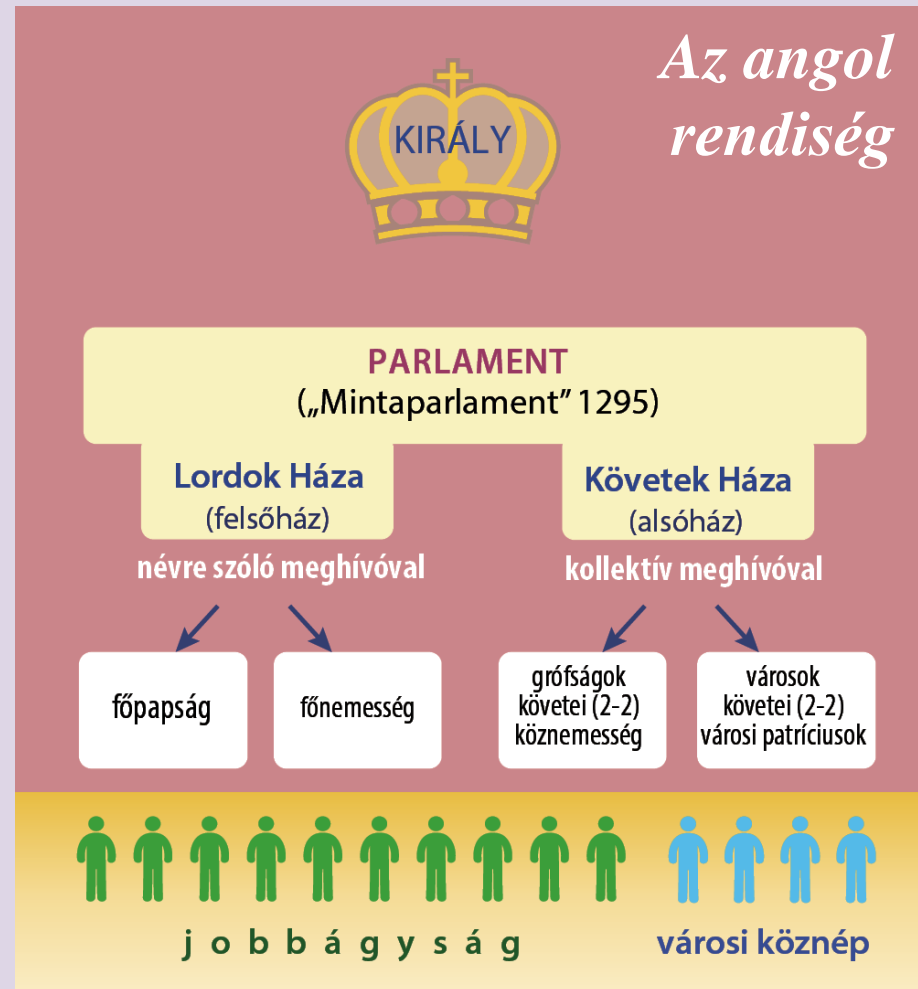
Kulcsfogalmak

- **rend**
- **rendi monarchia**
(14–15. sz., késő középkor)
- **hagyományos jogkörök**

👑 : ...

rendi gyűlés: ...

*Vers megszületésének
körülményei?*

Francia rendek – ?

Magyar rendiség

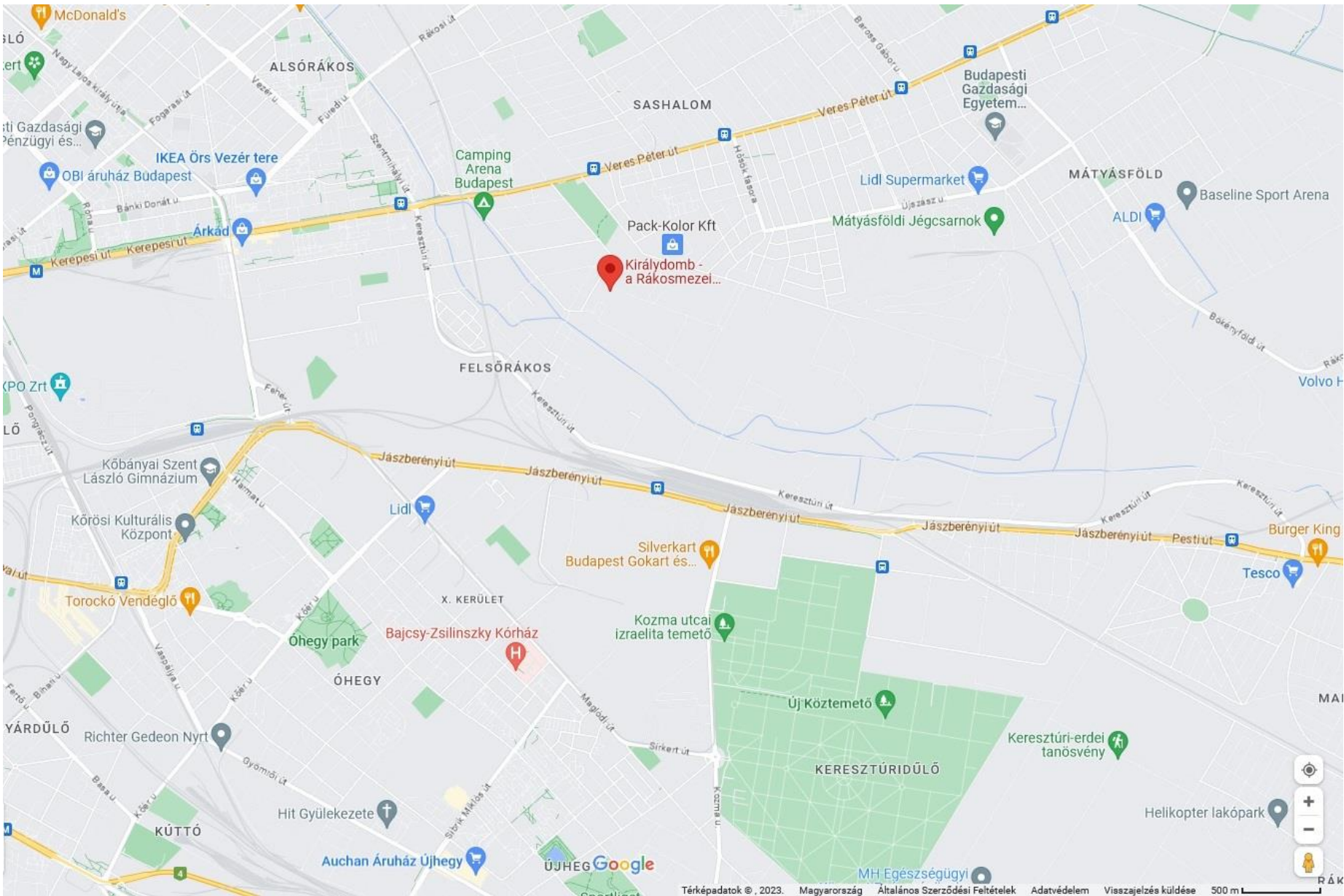
– mikor, miben fejeződik ki – ?

– rendek – ?

főpapok, bárók = főurak, köznemesség + városok rendje

?

2. A 14. századi válság

- a) népesség rohamosan nő
11. sz.: 40 M → 1300: 80 M (Eu.)
gazd. nem fejlődik tovább } → ? éhínségek
- b) pusztásodás: földek kimerülése
- c) „kis jégkorszak” (1300–1850)
„Grönland” – ?
- d) pestis (1350-es évektől)
– Kaffa (Krím) – ?
– Genova → Ny-Eu.
– bakteriális (patkánybolha)
„fekete halál” – ?
bubópestis (nyirokcsomó-duzzadás)
– a 14. századi Eu. népességének negyede-harmada †

Pestis

— ...

– 1346, Kaffa (Krím)

1347–53: a „fekete halál”
a 14. századi Eu népességének
negyede-harmada †

Firenze népessége: 80 000 → 30 000

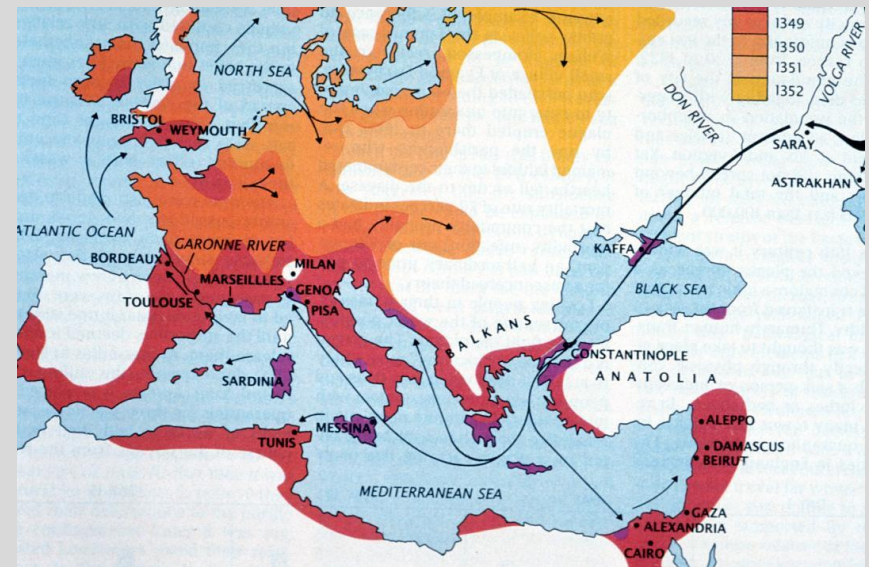
London: naponta 300 †
(1349 nyara)

Kína: a lakosság 65%-a †

1328–52 között

kb. 50 M ember,
a világ népességének 1/3-a †

– tüdőpestis / bubópestis →

– következmények:

10-20 évente visszatér

flagellánsok – ?

parasztfelkelések

haláltánc-„műfaj” – ?

zsidóellenes pogromok

– vesztegzár = karantén

először: Ragusa, 1377

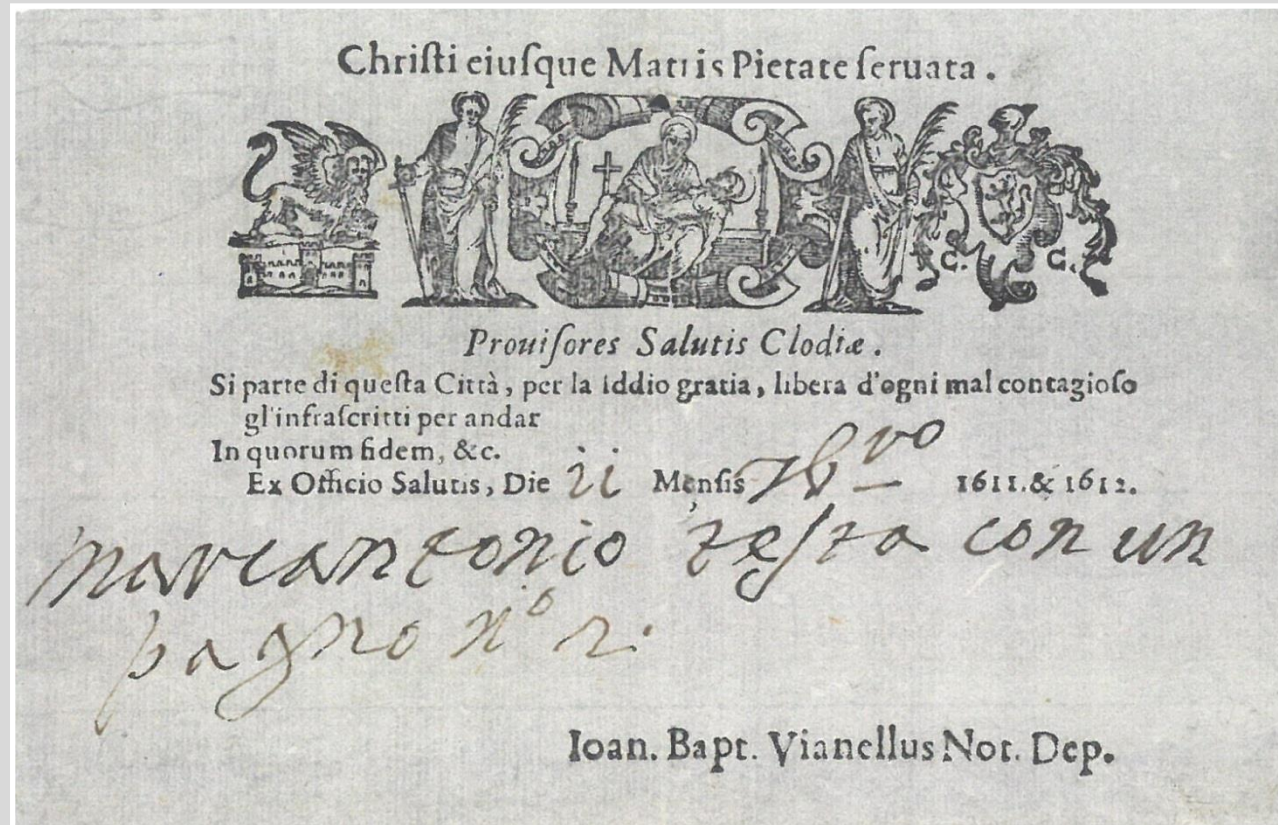
quarantena szó:

Venecia, 15. sz. közepe

← quaranta (= 40)

Mo:
14. sz.-ban
népesség-
növekedés (!)

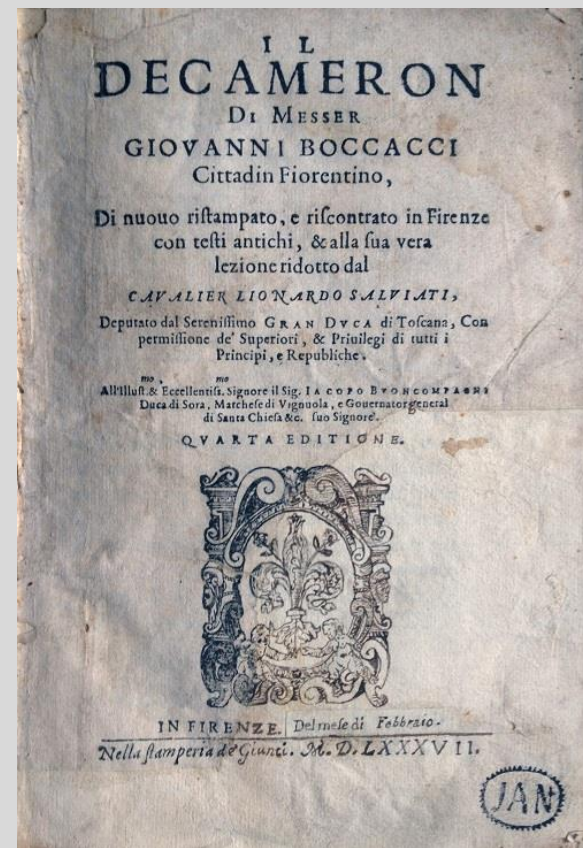

Pestilenciárius doktor (17. sz.) →

- könnyen lemosható ruha
- maszk (illatszerek, fűszerek)
- szemüveg
- pálca
- védekezés – ?

halottszállító

Boccaccio: Dekameron (1350 körül)

e) háborúk

– százéves (1337–1453)

Σ angolok fro.-i uralma összeomlik, csak Calais marad angol
a háború végig fr földön zajlik!

nem a két nemzet, hanem a fr. és az ang. uralkodócsalád

– a rózsák háborúja

háborúja!

Angliában (1455–1485)

Lancaster-ház ↔ York-ház dinasztikus versengése

f) parasztlázadások

g) flagellánsok...

Σ Σ Eu.-ban háromféle civilizáció létezik a középkorban – ?

1. Ny-i keresztény

2. Ortodox

3. Iszlám (1492 – ?) (1453 – ?)